

Intervención do presidente do Parlamento de Galicia na sesión solemne conmemorativa do 40 aniversario do Parlamento de Galicia

Parlamento de Galicia, 19-12-2021

- Presidente da Xunta de Galicia,
- Vicepresidentes, conselleiras e conselleiros,
- Membros da Mesa do Parlamento de Galicia,
- Portavoces,
- Deputadas e deputados,
- Alcalde de Santiago,
- Expresidente da Xunta de Galicia,
- Expresidentas e expresidentes do Parlamento,
- Membros das Cortes Xerais,
- Demais autoridades e representacións que nos acompañan na Tribuna de público,
- Galegas e galegos que nos seguen pola TVG
- Señoras e señores:

Convócanos hoxe a conmemoración das catro décadas de vida do Parlamento de Galicia, a primeira das institucións que configuran o noso autogoberno, derivado da Constitución e o Estatuto de Autonomía, nados, pola súa vez, da transición da ditadura á democracia.

Os froitos daquela transición —culminada con éxito por persoas valentes sobre a base do diálogo, a tolerancia e as renuncias persoais— situaron España, e con ela Galicia, en Europa, no selecto club dos países avanzados, e dotounos dun Estado de Benestar que para si quixeran noutras latitudes, algunhas ben próximas.

A aínda feble democracia española acababa de superar unha proba de fogo o 23-F daquel ano,

España era un país de segunda, sen peso na comunidade internacional.

Galicia soportaba o tradicional illamento que, hai pouco máis dun século, levara intelectuais como Risco a tirar da metáfora para denunciar que a nosa terra estaba, en moitos sentidos, máis preto de América ca de Madrid.

Estampas como as protagonizadas por vellos ou rapaces cunha ou dúas vacas pacendo en calquera cuneta de camiños ou corredoiras do país formaban parte, aínda, da nosa paisaxe.

A escasa e moi centralizada sanidade pública convivía con menciñeiros, compoñedores e curandeiros.

Estudar era un privilexio vedado para moitos e dotacións hoxe universalizadas como o teléfono constituían un obxecto de luxo nas nosas aldeas.

O galego é hoxe unha lingua de prestixio e de cultura, protagonista, por igual que o castelán, do bilingüismo cordial que se practica nesta terra. Un tesouro, o noso bilingüismo, que nos conecta cos máis de 500 millóns de castelanfalantes e os máis de 250 millóns de persoas do mundo lusófono.

Pero o galego, hai que recordalo, continúa precisando de apoio incondicional neste mundo globalizado, Por iso quero agradecer de modo particular que este sexa o único parlamento do Estado —e non somos o único bilingüe— no que utilizamos o noso idioma en exclusiva, mérito de todas e todos vostedes, señorías.

Lembranza agarimosa e agradecida para o servizo que toda a nosa xente prestou á supervivencia da lingua en tempos pasados.

Estas e outras vivencias, que hoxe permanecen só na memoria dos que superamos o medio século de vida, eran, catro décadas atrás, dramaticamente frecuentes naquela Galicia que poñía en marcha o seu autogoberno.

O tempo transcorrido acredita o acerto daquela aposta. A democracia e o autogoberno sentáronlle ben —sentáronlle moi ben— a Galicia e á súa xente. En todos os ámbitos.

Cito só un dato. No ano 1975, a esperanza de vida en Galicia non chegaba aos 73 anos; en 2020 situábase nos 83,82 anos¹.

Galicia demostra con feitos o acerto do pacto constitucional que hoxe reivindicamos de novo. A experiencia destes 40 anos acredita a plena compatibilidade de conceptos como descentralización, autonomía e constitución, por exercer o noso autogoberno con sentidiño, atentos ao sentir da nosa xente e con plena lealdade ás restantes institucións do Estado, desde o alcalde do concello máis pequeno ata o xefe do Estado, a súa Maxestade o Rei Felipe VI.

Chegados a este punto, cómpre, polo tanto, dicir Grazas.

Grazas a cantos, dun ou doutro xeito, contribuíron e contribúen a engrandecer Galicia, antes e agora. Desde o Parlamento, desde a Xunta, desde a sociedade civil. Desde postos con relevancia pública ou deste o traballo anónimo e calado. Todas as mans son necesarias e son sempre benvidas.

Fronte aos que cuestionan a utilidade das institucións democráticas, e a quen interesadamente trata de devaluar o papel dos parlamentos, urxe reivindicar a súa plena vixencia. Cos cambios e a posta ao día que resulten precisas en cada momento, pero preservando o seu papel nuclear no sistema democrático, como temos feito nesta Cámara en datas recentes.

Precisamos un Parlamento en contacto permanente coa xente, que escoite a xente, fale como a xente e responda ás necesidades da xente,

tamén, e moi especialmente, ás dos que non se senten de todo identificados coas institucións.

Nun ensaio titulado *El regreso liberal*, o profesor de Columbia Mark Lilla enfatiza a grandeza da democracia e das súas institucións. Os movementos sociais, afirma, «fixeron moito ben, especialmente ao cambiar mentes e corazóns», pero «a longo prazo son incapaces de alcanzar fins políticos concretos por si mesmos». Cos movementos non abonda. Son necesarias a política e as institucións, e neste contexto os Parlamentos resultan cruciais.

«Martin Luther King —podemos ler— foi o mellor líder de movementos da historia de Estados Unidos. Pero, como sinalou con acerto Hillary Clinton, os seus esforzos terían sido fútiles sen os de Lyndon Johnson, un experimentado forxador de acordos no Congreso»ⁱⁱ.

Velaquí, señorías, a grandeza da democracia e da institución parlamentaria que a sustenta.

Ollos e oídos abertos ás demandas da xente para despois darlle forma neste e noutros parlamentos tórnase unha obriga ineludible para cantos desempeñamos estas responsabilidades. Obriga xa outrora, pero obriga aínda máis acentuada nos nosos días.

Como lemos nunha recente e clarificadora biografía de Ángela Merkel, «hai un puñado de principios e valores esenciais innegociables, como a liberdade, a democracia ou o estado de dereito. Case todo o demais é susceptible de ser negociado»ⁱⁱⁱ.

Nestes tempos de crispación xeneralizada, cando, en ocasións, parece que ata se lle nega o pan e o sal ao adversario, o Parlamento de Galicia converteuse nunha illa de estabilidade, de corrección e de respecto ás boas formas, importantes en calquera ámbito da vida e tamén, polo tanto, na política.

Non sempre foi así, lamentablemente, e a todas e todos vostedes, señorías, hai que agradecer esta actitude construtiva; igual que o

exercicio de diálogo, e mesmo a procura de consensos, totais ou parciais, que neste hemiciclo e nas salas de comisión se materializan con frecuencia.

Hoxe, catro décadas despois da primeira sesión constitutiva deste Parlamento, estamos en débeda con moita xente, boa parte dela xa desaparecida; con toda a xente que fixo posible o noso tránsito cara á democracia e a autonomía política consolidada que Galicia e os galegos exercemos.

Para todos, sen distincións, o noso agradecemento fraternal:

- Aos que traballaron desde as institucións e os que o fixeron fóra delas.
- Á Galicia territorial e a da emigración.
- Aos que sementaron democracia antes, durante e despois da ditadura, pagando nalgúns casos un altísimo prezo; coas súas vidas, como Bóveda; co exilio, como Castelao; coa cadea, como Piñeiro; ou co ostracismo, como Otero Pedrayo.

Para todas e todos, insisto, o noso agradecemento e o noso recordo emocionado, tamén para o persoal desta casa.

Por fortuna, e malia as dificultades propias deste momento, Galicia transita por sendas de progreso e de oportunidades coas que todas e todos, desde as lexítimas discrepancias, debemos comprometermos.

No pasado —sabémolo ben— houbo intentos de desdebuxar a autonomía galega. A Galicia de entón non o permitiu, como tampouco o permitiría agora, de darse o caso. Os principios básicos da autonomía e o autogoberno non son nin poden ser xamais contrapartida política na procura de réditos curtopracistas.

Galicia non demanda privilexios, pero tampouco atura aldraxes.

Como dixo Castelao, «Galicia non necesita máis, pero non pode conformarse con menos».

Tal e como sinala a placa conmemorativa que acabamos de descubrir na entrada deste Parlamento, ¡de hoxe noutros 40 anos!.

Antes de rematar esta sesión solemne conmemorativa do 40 aniversario do Parlamento de Galicia, escoitamos o Himno Galego, interpretado por Uxía Senlle acompañada por un coro de nenas e nenos.

Moitas grazas.

Levántase a sesión.

ⁱ <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=1448>

ⁱⁱ LILLA, Mark. *El regreso liberal. Más allá de la política de la identidad*. Debate. Barcelona, 2018.

ⁱⁱⁱ CARBAJOSA, Ana. *Angela Merkel. Crónica de una era*. Ediciones Península. Barcelona, 2021.